

Jeżeli społeczeństwo jest chore, to można je uzdrowić jedynie wówczas, gdy rozpoczniemy leczenie od rodziny.

Joseph Frettdorfer

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I POTRZEBY W TYM ZAKRESIE

Podstawa prawna :

Art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2025r., poz. 49)

1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku, wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.
2. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Uchwałą Nr XIV/92/11 Rady Gminy Dygowo z dnia 29 grudnia 2011 roku jako podmiot właściwy do realizacji zadania z zakresu administracji publicznej dotyczącego wspierania rodzin, wyznaczono Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dygowie.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zakłada pomoc rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez zapewnienie wsparcia.

Wspieranie takiej rodziny to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie tej rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Zgodnie z zaleceniami ustawodawcy wsparcie rodziny polega na analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego, ustaleniu przyczyn kryzysu, wzmocnieniu roli i funkcji rodziny, rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny, podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny, pomocy w integracji rodziny oraz przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny, a także w dążeniu do reintegracji rodziny.

Tutejszy Ośrodek pracował z rodzinami w oparciu o powyższą ustawę, jak również współpracował z jednostkami z gminy Dygowo pracującymi na rzecz rodziny (np. szkoły, ośrodki zdrowia, policja, GOKiB, kuratorzy, PCPR) biorąc pod uwagę uchwalony

26 stycznia 2023 roku przez Radę Gminy Dygowo Program Wspierania Rodziny w Gminie Dygowo na lata 2023-2025.

Rodzinom udzielano wsparcia m.in w formie:

- 1) konsultacji i poradnictwa specjalistycznego w Punkcie Pomocy Rodzinie lub w wyjątkowych sytuacjach w miejscu zamieszkania rodziny;
- 2) propozycji terapii i mediacji;
- 3) pomocy doradczej, terapeutycznej i socjalnej;
- 4) monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dygowie udzielił wsparcia 92 rodzinom, w tym 27 rodzinom z dziećmi. Były to rodziny, które znajdowały się w trudnej sytuacji życiowej i nie były w stanie samodzielnie pokonać występujących trudności. W 2024 roku głównym problemem trudnej sytuacji wspomnianych rodzin była długotrwała choroba i niepełnosprawność. Z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności udzielono pomocy 4 rodzinom, natomiast z uwagi na zdiagnozowaną bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego pomocy udzielono 5 rodzinom.

Pozostałe trudności z jakimi borykają się rodziny to głównie: niepełnosprawność, bezrobocie, alkoholizm.

Przeprowadzono 16 wywiadów środowiskowych na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny. Wówczas w zależności od potrzeb była prowadzona praca socjalna, zalecane były konsultacje psychologiczne, prawne, podjęcie terapii przez poszczególnych członków rodziny. Z przeprowadzonych wywiadów w 2024 roku wynikała potrzeba przyznania asystenta. W 2024 roku przydzielono 5 rodzinom asystenta, natomiast 1 rodzina nie wyraziła zgody na przeprowadzenie wywiadu, o czym został poinformowany Sąd Rejonowy w Kołobrzegu. Podkreślić należy, że praca asystenta może być prowadzona tylko za zgodą rodziny.

Mając na celu przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej, pracownicy socjalni i asystenci rodziny wykonywali swoje działania m. in. poprzez:

- analizowanie sytuacji rodzin i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie – tworzenie planu pracy z rodziną, zawieranie kontraktów socjalnych;

- prowadzenie rozmów z poszczególnymi członkami rodziny oraz z całą rodziną;
- wspieranie rodzin przeżywających trudności;
- praca w kierunku wzmocnienia lub odzyskania zdolności prawidłowego realizowania funkcji rodziny zapewniającej prawidłowy rozwój jej członków;
- informowanie o możliwości skorzystania z pomocy specjalistów z Punktu Wspierania Rodziny tj. psychologa, terapeuty rodzinnego, terapeuty uzależnień;
- objęcie rodzin wymagających wsparcia pomocą specjalistów z Punktu Wspierania Rodziny;
- koordynowanie wypoczynku letniego dla dzieci;
- współpraca z innymi instytucjami działającymi na rzecz rodzin.

W 2024 roku z terenu gminy 1 dziecko decyzją Sądu zostało umieszczone w pieczy zastępczej. Było to dziecko lat 16, które zostało umieszczone w rodzinie zastępczej u siostry z uwagi na śmierć matki biologicznej, która samotnie wychowywała małoletnie dziecko.

Pomoc dla rodzin znajdujących się w kryzysie realizowana była zarówno we własnym zakresie, przez GOPS, jak również we współpracy z innymi placówkami, m. in. szkołami, lekarzami rodzinnymi oraz pielęgniarkami środowiskowymi, sołtysami, Sądem Rejonowym – Wydziałem Rodzinnym w Kołobrzegu, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Kołobrzegu, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu, Komendą Powiatową Policji w Kołobrzegu, GKRPA, GOKiB.

Tutejszy Ośrodek realizował również projekty socjalne na rzecz rodzin:

Projekt socjalny „Wybieram Życie”.

Celem głównym projektu było szerzenie wiedzy na temat uprawnień przysługujących rodzinom w ramach ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”, a także rozpowszechnianie informacji o formach pomocy udzielanych w GOPS Dygowo.

W ramach projektu nawiązano współpracę z pracownikami służby zdrowia, placówkami oświatowymi i punktami aptecznymi na terenie Gminy Dygowo w zakresie przekazania kolorowych informatorów zawierających informacje na temat uprawnień i zasad udzielania pomocy przysługujących kobietom w ciąży i ich rodzin w przypadku ciąży

powikłanej, opieki, w tym paliatywnej lub rehabilitacji dzieci posiadających zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. W informatorach podane zostały numery telefonów do tut. Ośrodka oraz e-mail do poszczególnych pracowników tut. Ośrodka. Przekazanie informatorów do powyższych instytucji pozwala na dotarcie z powyższymi informacjami do szerszego grona osób.

Projekt socjalny „Rozwój, współpraca, edukacja”

Celem projektu było dostarczenie, pogłębienie wiedzy na temat interdyscyplinarnego podejścia do przemocy domowej, nabycie wiedzy w zakresie kompetencji poszczególnych podmiotów uczestniczących w przeciwdziałaniu przemocy domowej. Zwiększenie umiejętności diagnozowania przemocy domowej i podejmowanie skutecznych interwencji przez przedstawicieli różnych instytucji. Wykorzystanie potencjału rodzin i poszczególnych jej członków dla rozwiązania problemu przemocy w rodzinie i zapobiegania wystąpienia jej w przyszłości. W ramach projektu zorganizowano cykl warsztatów dla każdego, kto szuka sposobu na nawiązanie głębszych relacji z dziećmi, konstruktywnego rozwiązywania konfliktów, radzenie sobie z trudnościami wychowawczymi.

Podczas spotkań rodzice dowiedzieli się, jak znaleźć w sobie siłę i energię do bycia rodzicem autentycznym, oraz jak panować nad własnymi emocjami, żeby nie dochodziło do zachowań przemocowych, agresywnych, które często pojawiają się jako przejaw frustracji i bezsilności.

Planowane zajęcia miały mieć charakter grupowy i indywidualny, jednakże z uwagi na brak zainteresowania odbyły się jedynie spotkania grupowe.

Projekt socjalny „Lato, zima – fajny klimat”

Celem głównym projektu było zapewnienie dzieciom bezpiecznego i urozmaiconego wypoczynku, a także wzbudzenie poczucia przynależności dzieci do środowiska, pozbycie się poczucia izolacji i odciążenie rodziców w ich codziennym zmaganiu się z opieką nad dzieckiem.

Pracownicy socjalni jako koordynatorzy zleconego zadania nawiązali współpracę z Kuratorium Oświaty w Szczecinie, z Towarzystwem Wszechstronnego Rozwoju „Collegium” ze Szczecina (Collegium), jako organizatorem wypoczynku, a także pracownikami firmy turystycznej zapewniającej podróż dzieciom do miejsca wypoczynku. Zgodnie z kryteriami podanymi przez Kuratorium Oświaty wytypowanych i zakwalifikowanych zostało 4 dzieci, które uczestniczyły w kolonii.

Kolonia letnia w 100 % została sfinansowana była przez ZKO w Szczecinie.

Dodatkowo szkoły, oraz GOKiB we własnym zakresie realizowały zadania o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym lub opiekuńczym.

Na terenie gminy Dygowo znajduje się 15 świetlic wiejskich w następujących miejscowościach: Bardy, Czernin, Dębogard, Dygowo, Gąskowo, Jazy, Kłopotowo, Miechęcino, Piotrowice, Pustary, Skoczów, Stojkowo, Świelubie, Włóscibórz, Wrzosowo. W roku 2024 na co dzień otwarta była świetlica wiejska we Wrzosowie. Pozostałe świetlice udostępniane były na różnego rodzaju spotkania, zajęcia, warsztaty, czy imprezy kulturalne organizowane przez GOKiB, sołectwa, szkoły, organizacje i stowarzyszenia działające na terenie gminy takie jak: Koła Gospodyń Wiejskich, Jednostki OSP, Kluby Seniora, Kluby Sportowe, Stowarzyszenia. Odbywały się tu m.in.: Jasełka, Dzień Kobiet, Bale Karnawałowe, Andrzejki, Mikołajki, Kiermasze, Sylwester czy imprezy charytatywne np. WOŚP.

Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteki w Dygowie odciążając finansowo rodziny prowadził szereg nieodpłatnych zajęć kreatywnych, muzycznych, tanecznych dla dzieci. Ponadto zapewniał szeroką ofertę spędzania wolnego czasu dla dzieci w okresie ferii i wakacji, umożliwiając im wyjazdy zorganizowane oraz szereg warsztatów i spotkań na miejscu.

W szkołach, do dyspozycji dzieci i rodziców, zatrudnieni byli również specjaliści tacy jak: logopeda, pedagog, psycholog.

Pracownicy socjalni GOPS angażowali się w prace Grup Roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie, m. in. podejmowali działania w rodzinach z dziećmi, w których założona była Niebieska Karta. W 2024r. było to 6 rodzin.

W 2024r. realizując zadania ustawowe tut. Ośrodek zatrudnił 1 asystenta rodziny oraz jedną osobę na umowę – zlecenie (zastępstwo za pracownika etatowego) do 5 rodzin. W 2025 roku asystent nadal kontynuuje pracę w tych rodzinach.

Asystent rodziny wykonuje zadania dotyczące bezpośredniego wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz działania mające na celu wyjście z kryzysu. Asystent - asystuje rodzinie w dojściu do poziomu społecznie akceptowanej stabilizacji. Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1 ustawy;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;

- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy, lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań jest niezbędna.

Czas pracy asystenta rodziny dostosowywany był do faktycznych potrzeb danej rodziny. Jest to zadaniowy czas pracy. Praca prowadzona może być tylko za zgodą rodziny lub na polecenie Sądu. Wydatki na realizację zadań asystenta rodziny w 2024r. wynosiły 64.847,21 zł.

W ostatnim roku, w stosunku do 2023 roku, znacznie wzrosła liczba rodzin, które wyrażają potrzebę i chęć współpracy z asystentem. Obecnie asystent pracuje z 5 rodzinami, a pracownik socjalny podejmuje działania w celu skierowania asystenta do kolejnej rodziny.

Ponadto w przypadku, kiedy pracownik socjalny widzi konieczność współpracy z asystentem, a rodzina nie wyraża na nią zgody, informowany jest Sąd Rejonowy w Kołobrzegu. Są również sytuacje, w których, po dokładnej diagnozie środowiska wynika konieczność pracy socjalnej, gdyż taka jest wystarczająca dla wsparcia rodziny, a nie wprowadzanie nowej osoby do rodziny, tj. asystenta.

W 2024r. zostały także zrealizowane zadania zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, które zobowiązują gminy do ponoszenia częściowych wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w ramach jego pobytu w pieczy zastępczej organizowanej przez powiat. Na mocy art. 191 ust. 9 i 10 w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansuje pobyt tego dziecka w pieczy zastępczej, w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W okresie sprawozdawczym poniesione zostały koszty utrzymania 13 dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w łącznej kwocie **130.608,60 zł**.

W 2024 roku funkcjonowały trzy placówki wsparcia dziennego, prowadzone w formie pracy podwórkowej przez Chorągiew Zachodniopomorskiej ZHP Bałtycki Hufiec Morski, ul. Słowińców 1, 78-100 Kołobrzeg pod nazwą:

1. Tupot Stu Stóp
2. Globina
3. Globina 2,

oraz Placówka Wsparcia Dziennego w formie opiekuńczej prowadzona przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Koszalinie w Pustarach 2, w świetlicy „Pod Kasztanami”. W 2024 roku działalność placówek ZHP finansowana była poza środkami budżetowymi gminy, natomiast TPD otrzymało od gminy dotację w wysokości 86.727,00zł. W placówce tej TPD dodatkowo realizowało projekt „Ogniska w drodze do domu” i oferowało:

- pomoc w nauce,
- rozwijanie zainteresowań prowadząc różnego rodzaju zajęcia np. plastyczne,
- warsztaty kulinarne i edukację prozdrowotną,
- zajęcia promujące zdrowy styl życia, dbanie o środowisko naturalne,
- zabawy i wychowanie poprzez naukę w miłej atmosferze,
- cykliczne wsparcie psychologiczne i socjoterapeutyczne dla dzieci,
- zajęcia z dogoterapii i alpakoterpii,
- spotkania integracyjne w formie pikników, imprez okolicznościowych, wyjścia do miejsc kultury, włączanie się do akcji charytatywnych i organizacji wycieczek,
- poradnictwo dla rodziców psychologiczne, pedagogiczne i prawne.

Powyższe placówki m. in. wspierają działania samorządu na rzecz bezpieczeństwa i poprawy warunków bytowych dzieci, a przede wszystkim w celu wsparcia rodzin, w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze.

Zaznaczyć należy, że udzielenie wsparcia rodzinie, może nastąpić tylko za zgodą rodziny i przede wszystkim przy współpracy rodziny, dlatego też w dalszym ciągu konieczne jest propagowanie wspólnego dobra rodziny poprzez wspólną realizację celów

danej rodziny oraz zapewnienie rodzinom możliwości korzystania z pomocy asystenta rodziny. Tylko zintegrowane działania mogą być gwarancją wypracowania jednolitego systemu wspierania rodzin, co spowoduje lepsze funkcjonowanie rodziny, z pełnym wykorzystaniem własnych zasobów, przy okazjonalnym wsparciu instytucji.

Konieczna jest rzetelna współpraca ze wszystkimi jednostkami świadczącymi pomoc rodzinie, np. szkołami, świetlicami i Poradnią Psychologiczno Pedagogiczną czy placówkami zdrowia. Istotne jest systematyczne diagnozowanie m. in. przez środowiska lokalne, szkoły, służby zdrowia, pomoc społeczną, policję - rodzin, dzieci i młodzieży - które potrzebują większego zainteresowania i wsparcia ze strony środowiska lokalnego i instytucji wspierających, aby nie doprowadzić do sytuacji zagrażającej bezpieczeństwu rodziny. Niezbędne są działania wszystkich instytucji przy pełnej kooperacji na rzecz rodzin w gminie, w tym wzmożonej oferty działań dla dzieci i ich rodzin przez instytucję Gminnego Ośrodka Kultury i Biblioteki w Dygowie. Ważne jest również kontynuowanie działalności świetlic wiejskich i placówek wsparcia dziennego.

Z up. w. o. b.
KIEROWNIK GMINNEGO OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ
w Dygowie

mgr Wioleta Dzwolak